

Mult Zgomot pentru nimic

Printre însemnările provocate lui Ion Sapdaru de **Visul unei nopți de vară**, incluse în caietul-program al spectacolului, citim și următoarea afirmație a lui Gordon Craig: "Pentru ca teatrul să fie salvat, el trebuie să fie distrus!". Să fie oare aceasta deviza actorului Ion Sapdaru în drumul său, din ce în ce mai grăbit, spre râvnitul rol de regizor? – ne-am întrebat, înainte de gong. Da – ne-am răspuns cu tristețe, după. Doar că teatrul shakespearian nu are nevoie să fie salvat. Structura foarte bine articulată a textului explodează în imagini ce nu-și găsesc un suport real, create de dragul surprizei vizuale, al unui *altfel* steril, al unei bufonade gratuite, care sufocă sensurile, așa cum lipsa de dicțiune a actorilor anulează poezia unor pasaje și substanța unor replici-cheie. Astfel, cuplul Theseu-Hipolita, a cărui maturitate și stabilitate se opune, în text, instabilității celorlalte perechi, fiind punct de plecare și de "sosire" a acțiunii, irumpe pe scenă în strigătele unei Hipolite punkiste (Tatiana Ionesi), rățoindu-se la un Theseu-Dionysos pederast (Daniel Busuioc), simbol al dorințelor amoroase și al revărsărilor senzuale malative.

Amestecul de oniric și realitate pierdută, jocul dintre aparență și esență se reduce la o monocordă "joacă de-a visul", caracterul inițiat al aventurii nocturne se dizolvă nepermis, iluzia își frânge magia, iar sugestia nu mai îndeamnă la reflecție. De altfel, țesătura complicată de întâmplări și intrigi sentimentale, fantezia poetică de alcătuire barocă, misterioasele transformări și fantasmе sunt plasate sub semnul Răului, scăpând de sub vălul inefabilului. Acesta este înlocuit de un voal roșu, pe care Puck (Antonela Comici) îl agită peste ochii îndrăgostiților și ai Titaniei, ca într-o coridă ce dezlănțuie confruntări camale și nu metamorfoze interioare. Negru și durduiu, Puck este un iluzionist de circ. Galopând caraghios și terestru, el sabotează spiridușul shakespearian care, în text, este malițios dar fermecător. Deplasarea sub semnul maleficului se petrece, în viziunea lui Ion Sapdaru, și în cazul lui Oberon (Doru Aftanasiu). Ascuns după niște ochelari negri, de mafiot, purtând o pălărie-coroană multicoloră și generos încor-

norată, Oberon rămâne totuși regele elfilor care pune ordine în pasiunile amoroase, restabilind practic armonia cuplurilor. Acțiunile lui intră însă în total dezacord cu imaginea, gestica și intonațiile amenințătoare cu care l-au înzestrat actorul și semnatul regiei. Sapdaru intervine încă mai brutal în semnificațiile textului, construind, împreună cu scenograful Mihai Pastramagiu, un spațiu mai degrabă al apei decât al pădurii. Copacii devin bărci cu pânze suite pe niște suporturi fragili, din spatele cărora aparițiile coșmarești cu capete de dihanii nu provoacă efectul scontat, ci nedumerire. Cel mult.

Legănarea corăbiilor pe fondul lunii purpurii trimite gratuit (ca și muzica de scenă, ca și anumite elemente ale costumelor) la stampa japoneză. Imaginarul din această zonă asiatică pare să se integreze și șarpele-balaur roșu-portocaliu din visul Hermiei, moment coregrafic prea lung, deși cu impact imediat asupra publicului, șarpele întrupând libidoul. În aceeași zonă se situează luna care domină, în fundal, toată agitația din scenă. Portocaliul ei, semn al echilibrului dintre spirit și libido, devine tipător, aprinzându-se până la roșu și transformându-se într-o emblemă a desfrâului. "Oamenii simt nevoia să devină animale (în sensul frumos al cuvântului)", este de părere Ion Sapdaru, reflectând pe marginea **Visului**... Ne îndoiim de adevărul acestei cugetări, cum ne îndoiim de soluția regizorală care face din Titania cea fragilă, dar versatilă, nu o regină a zânelor de inspirație ovidiană, ci o prezență feminină

VISUL UNEI NOPȚI DE VARĂ de William Shakespeare. Traducerea: Dan Grigorescu • **TEATRUL NAȚIONAL "VASILE ALECSANDRI"** din IAȘI • Data reprezentației: 15 noiembrie 1998 • Regia: Ion Sapdaru • Decorul: Mihai Pastramagiu • Costumele: Alina Dincă • Coregrafia: Angela Doni • Distribuția: Daniel Busuioc (Theseu), Cătălin Tudor Manea (Egeu, Blându), Constantin Pușcașu (Lysander), Vitalie Bichir (Demetrius), Gelu Zaharia (Filostrat), Doru Aftanasiu (Gutuie, Oberon), Teodor Corban (Fundulea), Radu Ghilăș (Flaut), Ion Crețescu (Subțirelu), Tatiana Ionesi (Hipolita), Petronela Grigorescu (Hermia), Anne Marie Chertic (Helena), Doina Deleanu (Titania), Antonela Comici (Puck); în alte roluri: Livia Iorga, Oana Sandu, Vasilica Oncioaia, Flori Țilea, Cezar Antal, Ioan Ciofu, Marius Manole, Ciprian Huțanu.

cu mișcări de pisică sălbatică, înveșmântată în roșu și gata să zgârie, ori din interșanjabili îndrăgostiți, personaje cu date fizice greu de confundat. Sugestia amară a relativității iubirii se pierde în

trasarea prea apăsătoare a elementelor exterioare, pedală ce accelerează fără discernământ un ritm căruia îi scapă nuanțele, opunându-se tocmai stării de vis. Tumulul astfel "obținut" înghite confuzia simțurilor care, în text, semnifică distanța dintre instinctual și rațional, dislocare sesizabilă până și la grosierul Fundulea (excelent interpretat de Teodor Corban). Aplauzele generoase ale publicului i se datorează în bună măsură lui și trupei sale de actori amatori, care au răsplătit așteptarea spectatorilor veniți să vadă o comedie de Shakespeare.

Anca-Maria Rusu